

навчальної інформації, сприяють входженню України в загальний інформаційний простір.

Мобільне навчання реалізує принципи відкритої освіти: гнучкість, модульність, незалежність від місця і часу, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. У мобільному навчанні на перше місце виходять такі дидактичні принципи як мультимедійність, інтерактивність та доступність.

Поєднання традиційних форм навчання з новими мобільними технологіями, які у будь-який час і в будь-якому місці можуть застосовуватися користувачами багаторазово, забезпечує досягнення головних цілей навчання у переважної кількості здобувачів освіти.

Література

1. Золотарьова І. О., Труш А. М. Застосування мобільного навчання в системі освіти. *Системи обробки інформації*. 2015. Вип. 4. С. 147–150.

2. Мардаренко О. В. Інтерактивні комунікативні технології освіти: мобільне навчання як нова технологія в підвищенні мовної компетенції студентів немовних ВНЗ. *Інформатика та математичні методи в моделюванні*. Т. 3. № 3. С. 288–293.

3. Терещук С. І. Технологія мобільного навчання: проблеми та шляхи вирішення. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. Вип. 138. С. 178–180.

4. Кононець Н. В. Інформатика та комп'ютерна техніка. URL: <http://acur.poltava.ua/files/Kononets.pdf>

5. Соціальна мобільність. URL: http://pidruchniki.com/15660212/sotsiologiya/sotsialna_mobilnist

6. Дистанційне навчання. URL: <http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita/pro>

7. Мобільне навчання. URL: uk.wikipedia.org/wiki/Мобільне_навчання.

8. Мобільне навчання. URL: <http://scaliy.blogspot.com/>

УДК 374.091(477.64):004.275 (045)

Стандрет Г. Н.

керівник гуртка-методист, педагог-організатор

КЗ ТМР «Станція юних техніків»

halyastandret@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СИСТЕМІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У контексті світових тенденцій розвитку освітньої галузі як вагомого суспільного фактора розвитку держави здійснюється прискорення інноваційних процесів у системі позашкільної освіти. Реалізація зазначеного є можливою за умови організації освітньої діяльності закладів позашкільної освіти, що враховує важливість упровадження інновацій для оновлення й розвитку всіх її напрямів позашкільної освіти для актуалізації змісту, організаційних форм, технологій освітньої роботи, які забезпечують гармонійний розвиток і соціалізацію дітей та учнівської молоді. Особливого значення для забезпечення ефективності інноваційних процесів набула цілеспрямована діяльність закладів позашкільної

освіти з упровадження в педагогічну практику технологій організаційно-педагогічного проєктування, психологізації й біологізації освітньої роботи, формування позашкільного освітнього простору, управління процесами розвитку позашкільної освіти.

До факторів, що сприяють започаткуванню інноваційних процесів у системі позашкільної освіти України, належать соціокультурна євроінтеграція, оновлення стратегії розвитку освіти, утвердження нових освітніх, виховних і розвивальних теорій, принципів, підходів, технологій освітньої роботи. Важливим чинником активізації інноваційних процесів є актуалізація ідей саморозвитку позашкільної освіти як суспільно важливої освітньої системи, що забезпечує реалізацію потреб і запитів суспільства щодо організації освітньої роботи з дітьми та учнівською молоддю у сфері вільного від навчання часу [1].

Навчання з використанням інноваційних технологій якісно перевищує вітчизняну освіту. Воно інтегрує процеси, які не можна об'єднувати в межах класичної освіти, а саме навчання, працевлаштування, планування кар'єри, безперервну освіту. Порівнюючи з класичними технологіями, інноваційні характеризуються цілою низкою особливостей, серед яких найважливішими є: суб'єктивний тип та характер взаємовідносин між вихованцями та керівником гуртка; діалогічний, демократичний та рефлексивний стиль взаємодії; групові та колективні форми організації навчального процесу; проблемні, пошукові, евристичні та дослідницькі методи навчання; ефективні способи отримання та засвоєння інформації, які орієнтовані на пошуково-мисленеву діяльність. Варто зазначити, що в контексті таких взаємовідносин педагог виконує функцію організатора співдружності, посередника, консультанта і керівника пошукової діяльності студентів, водночас студент має активну особистісну позицію, мотив до самовдосконалення та інтерес до навчальної діяльності.

Важливу роль і місце в контексті євроінтеграції має інтерактивне навчання, суть якого полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної активної взаємодії учнів. Оптимізації навчального процесу за умов інтерактивного навчання сприяє те, що в людині переважають дві потреби – потреба постійного вдосконалення і потреба бути в безпеці. Така безпека, або своєрідний комфорт забезпечується студентами в процесі взаємодії, співпраці, роботі в парах чи групах [4].

Саме інтерактивні методи сприяють тому, що діти опановують усі рівні пізнання (знання, розуміння, аналіз, синтез, оцінювання, застосування), розвивають критичне мислення, рефлексію, вміння вирішувати проблеми.

Під час навчання за інтерактивними технологіями із застосуванням методики розвитку критичного мислення гуртківці навчаються аналізувати ситуацію; обговорювати проблему та приймати рішення; займати чітку позицію; обґрунтовувати свою відповідь; чітко висловлювати свою думку або думку колективу, регламентуючи при цьому час; ставити чіткі запитання і давати на них змістовні відповіді; аргументувати відповіді; відшукувати причинно-наслідкові зв'язки, порівнювати, прогнозувати; аргументовано оцінювати діяльність.

Одним із методів інтерактивного навчання є метод «мозкового штурму», спрямованого на розв'язування складних завдань за обмежений час та розвитку творчих здібностей. Суть методу полягає в тому, що необхідно висловити найбільшу кількість ідей за невелику кількість часу, обговорити та здійснити їхній відбір. Метод «мозкової атаки» можна використовувати у різних формах навчальної діяльності: у роботах з міні-групами, командами, великими групами, в процесі індивідуальної роботи. Цікавим та ефективним є також метод проєктів, тобто система навчання, за якої учні здобувають знання і вміння у процесі планування й виконання практичних завдань – проєктів різних рівнів складності; метод, який дозволяє дітям самостійно здобувати знання чи застосовувати вже наявні, причому замість дій за зразком в основному виконується пошукова та дослідницька діяльність [2].

Важливою особливістю освітніх технологій на етапі євроінтеграції є електронне навчання, тобто освітній простір, у якому відбувається формування у вихованців якостей і вмінь, необхідних сучасній людині, а саме:

- медіаграмотність,
- критичне мислення,
- здатність до рішення творчих завдань,
- вміння мислити глобально,
- готовність працювати в команді,
- громадянська свідомість.

Електронне навчання передбачає інтеграцію знань та інформації з цифрових технологій, орієнтацію на потребах особистостей, можливий доступ до навчання будь-де і будь-коли, доступ до всього світу інформації. Дослідження навчання «1-на-1» демонструє: покращення результатів письмових завдань; кращі аналітичні навички; залучення у процес вирішення проблем; ефективніша співпраця у навчанні; покращення рівня відвідування занять; безперервний процес навчання [3].

Сучасність настійно вимагає перетворювати навчальний процес на плідну, творчу, конструктивну, взаємно-зацікавлену взаємодію, синтез навчання й самонавчання, пізнання і діяльності, мотивації та інтересу, освоєння набутого досвіду і продукування нового. В такому розумінні навчання не обмежується віком чи роками, «відбутими» у навчальному закладі, але стає довічною (long-life) життєвою потребою і способом самоздійснення в світі. І роль новітніх технологій навчання – не тільки як інноваційних педагогічних засобів, але і як чинників нової якості начального процесу та подолання стереотипів споживацького ставлення до нього – не варто недооцінювати [5].

Отже, використання на практиці вище розглянутих інноваційних технологій допоможуть досягнути поставленої мети у навчанні.

Література

1. Новації в позашкільній освіті: зб. методичних матеріалів з еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти. Суми, Нотабене, 2018. 104 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. К.: Академвидав, 2004. 218 с.

3. Лук'янова М. І. Психолого-педагогічна компетентність вчителя. *Педагогіка*. 2001. № 10. С. 56–61.

4. Новолокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Х.: «Основа», 2012. 176 с.

5. Олександра. URL: <http://www.ippo.if.ua/index.php/2012-10-23-11-51-07/82-uncategorised/735...>

6. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х. Ш., наук. ред. Арістова А. В., упорядн. словника Волобуєва С. В. К.: НТУ, 2017. 172 с.

УДК 37.018

Стрийвус Н. Б.

методист відділу організаційно-методичної
та інформаційно-видавничої діяльності ТОКІППО
stryivus@gmail.com

РОЛЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

*Найскладніше почати діяти,
все інше залежить тільки від наполегливості.*

Амелія Ергарт

Запровадження карантину через пандемію коронавірусу змінило життя кожного з нас, пандемія стала серйозним випробуванням не лише для українського суспільства, а й для всього людства. Під час карантину ми почали життя у зовсім нових умовах та особливо це вплинуло на заклади освіти, змусивши пристосовуватись до нових умов надання освітніх послуг. Вимушене дистанційне навчання стало викликом для усіх учасників освітнього процесу: вчителів, учнів, батьків, організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, надихати й мотивувати учнів, давати раду технічним проблемам виявилось зовсім не просто, але все ж таки вдалося. Бо кожна проблема – це також привід до якісних змін, пошуку нових можливостей освоєння сучасних новітніх технологій не зовсім ще знайомої форми навчання. Якісно й ефективно працювати у віртуальному просторі, бути медіаграмотним, урахувати сучасні можливості такого навчання є важливою вимогою сьогодення, з огляду на це питання дистанційного навчання в умовах пандемії коронавірусу залишається, як ніколи, актуальним.

Мета статті полягає у розкритті суті професійного зростання кожного педагога під час дистанційного навчання як виклику українській школі та перевірці її на сучасність, нових форм педагогічного спілкування та взаємодії між учасниками освітнього процесу та нових ролей сучасного учителя в умовах дистанційного навчання.

Дистанційна освіта... Дехто з нас навіть не замислювався, що настане час, коли особисто буде учасником цього процесу. «Дистанційне навчання» сьогодні на устах у кожного, як у здобувачів освіти усіх ланок, починаючи з дошкільної освіти, так і у їхніх батьків, вихователів дитячих садочків, учителів, викладачів, адміністрації, і навіть у пересічних громадян. Кожен із них є